

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושבע

היכל
שלישי

מ א מ ר
המצנפת של כה"ג

תקע"ב

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
מאה ושתים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"ח ר' אברהם אליעזר הלוי בן חי'

לאריכות ימים ושנים טובות

ולרפואה שלימה וקרובה

בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו

הארץ אף שכדור הארץ גדול מן הירח ארבעים פעמים עכ"ז יש כוכבים גדולים מכל כדור הארץ, אך הסיבה מפני שהחמה³⁹ בגלגל הרביעי והכוכבי בגלגל הח' רחוקי מאד מן הארץ לכן אין נראי רק קטנים מאד, והיינו כי החמה לפי שקטנה במדרגה לכן נראית לכל משא"כ הכוכבי שלהיותם מבחי' עליונה מאד וא"א להתגלות כולה רק מעט מזעיר ככוכבי ונקודות כמשל שגם בחמה עצמה א"א להסתכל והעין כהה מהביט עלי' ודמעו' נוטפי' אלא ע"י נרתק ואז נראי גדולה משא"כ בכוכבי' א"א כן רק מעט מזעיר כנ"ל.

והנה כמ"כ כשהיו ישראל במדבר הי' במדרגה גבוה יותר למעלה מבחי' חמה לכן הקיפם ענני כבוד שלא תהי' החמ' זורחת עליהם והענני כבוד היינו מבחי' רקיע השמיני דתמן כוכביא ומזליא קבועי' שהוא בחי' הארה שלמעלה מבחי' חמה רק שא"א להראות רק בבחי' כוכב כו'. והנה סיבת הענן הוא נעשה ע"י הקטרת שגם במדבר הי' מקטירי' כידוע וכמ"ש מי⁴⁰ זאת עולה מן המדבר כתמרת עשן כו' שבחי' עשן זה היוצא מבחי' יסוד המי' שבקטורת שהוא בחי' החיות מלפני מלוך מלך כנ"ל הוא מבחי' רקיע השמיני וד"ל (בחי' ס"ג בחי' בינה). וכן גם עתה ביוכ"פ ע"י הקטרת בבגדי לבן דוקא נעשה בחי' עשן זה אשר בו נאמ' בענן אראה כו' ומזה נעשה בחי' סוכות ענני כבוד שהם למעלה מבחי' חמה שהחמה היא המאירה בכל השנה משא"כ בסוכו' חמתה מרובה מצילתה פסולה כי הענני' הם מבחי' שלמעלה מהחמ' רק שכוכבי' צ"ל נראי מתוכה כי תמן כוכבי' ומזלי' קבועי' שהם עליוני' יותר במדרגה ומזה הטעם א"א להתגלות מהן רק בבחי' כוכבים כו'.

להעיר⁴¹ בענין למעלה מבחי' חמה ממ"ש⁴² ע"פ ואור החמה יהי' כאור זה"י כו'.

במא"א⁴³ אות אלף סעיף קפ"ד אבנט עם האותיות גימ' אד' עם הכולל ובו ל"ב אמה סוד ל"ב נתיבות הכלולים בה והיי"נ⁴⁴ הביא מהת"ז תקון כ' דף ע"ב⁴⁵ כד אתקשטת קדמיה בלבושין שפירין⁴⁶.

בארוכה באוה"ת אחרי כרך א ע' רצב. כרך ב ע' תקסג ואילך.
(44) והיי"נ: = והיאיר נתיב (בציוניו על המאורי אור).

(45) דף ע"ב: צ"ל דמ"ט ע"ב. וזהו ע"פ דפוס אמשטרדם תקכ"ז, ובדפוסים שלפנינו הוא בתכ"א דנ"ז ע"ב.

(46) ז"ל בתקו"ז שס: ואיהי יוהכ"פ, וכד אתקשטת קדמיה בלבושין שפירין דאינון לבושי כפרה אתקרי ציץ דיליה, מצנפת דיליה, אבנט דיליה כו'.

הוא ט"ס: ראה הלשון במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' אירלא: מדדו בשיעור כל כוכב שהוא למעלה הרבה מגלגל החמה כו'. ועד"ז נזכר באוה"ת סוכות ע' איתשכו.

(39) שהחמה בגלגל הרביעי: רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ג שם.

(40) מי זאת עולה: שה"ש ג, ו.

(41) להעיר: מכאן ואילך הם הגהות כ"ק אדמו"ר הצ"צ הקשורים להמאמר.

(42) ממ"ש ע"פ ואור החמה: לקו"ת צו, ט, ב ואילך.

(43) במא"א . . אבנט: ראה עוד בענין אבנט

ב"ה.

פתח דבר

לקראת חג הגאולה י"ט כסלו הבעל"ט, יום גאולת כ"ק אדמו"ר הזקן ממאסרו (בשנת תקנ"ט) – הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „המצנפת של כה"ג" משנת תקע"ב, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן בעל הגאולה.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מגוף כתי"ק של אדמו"ר הצ"צ, והוא מה שרשם כ"ק אדמו"ר הצ"צ בספר ההנחות משנת תקע"ב. והוא חלק מס' מאמרי אדה"ז תקע"ב, שמכינים עתה לדפוס.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים"

ט"ו כסלו, ה'תשס"ה

מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו ברוקלין, נ. י.

HAMITZNEFET SHEL KOHEN GADOL—5572

Copyright © 2004 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

והנה²⁸ ע"י כללות ענין עבודת כה"ג ביוכ"פ נעשה אח"כ סוכות שענינם הוא בחי' עניני כבוד שהקיפום, כי ענין הוא ענין עשן כמ"ש ענן²⁹ הקטרת כו' ומבחי' הענין שבקטרת דיוכ"פ הוא שנמשך אח"כ בחי' סוכות. כי הנה הקטרת הי' מ"א סממני' הצרי והצפורן כו' שהם י"א סממני קטרת³⁰ שהם כנגד י"א ארורי' י"א ניצוצי' שמהם חיות כל הקליפות עשר מובלעי' בתוך הקליפות והאחת בבחי' מקיף והנה שרשן מבחי' לפני³¹ מלוך מלך כו' כמשל השליא³² שמקפת את הולד, רק שנפלו מטה מטה, וכה"ג ביוכ"פ שהי' נכנס לפני ולפנים בבגדי לבן הי' מעלה מהם עשן, ע"י שנטל גחלי' משני גזרי עצים שהי' כהן מביא בכל יום ג"כ כשהוא בבגדי' דוקא שאז ממתיק הגבורי' ומאותן גחלי' דוקא נטל משא"כ גחלי' אחרי' פסולים ועל אותן גחלים הניח את הקטרת ואז עלה מהם עשן מבחי' יסוד המים שבהם שהוא בחי' הלחוחי' שבהם דהיינו בחי' החיות מעולם התהו שבהם שזו עלה בבחי' עשן ועל עשן זה הנק' ענין הוא כי שנאמ' כ"כ³³ בענין אראה כו' שבעשן זה שורה ומתגלה אלקותו ית' ועי"ז הי' מחילה וסליחה לכפר על כל העונות ע"י שנלקח החיות מהקליפות כו' ומזה נעשה אח"כ בחי' סוכות בחי' עניני כבוד שהקיפום אלא שבסוכות הוא בבחי' המשכה ממעלה למטה, וסוכה תהי' לצל יומם³⁴, וביוכ"פ בחי' עליות ממט' למעלה וע"י העלי' נעשה אח"כ ההמשכה.

ובזה יובן ענין סוכה³⁵ שחמתה מרובה מצלתה פסולה וצ"ל כוכבים³⁶ נראי' מתוכה כי הנה החמה נראי' גדולה יותר מן הכוכבי' ובאמת יש כוכבי' שגדולי' יותר מן החמה (בהרמב"ם³⁷ פ"ג מה' יסוה"ת הי"ח כתב ואין בכל הכוכבים כוכב גדול מן השמש עכ"ל וע"ש שזהו אפילו בכוכבים הנראים כ"ש בכוכבים שאינן נראים א"כ מש"כ³⁸ שיש כוכבים גדולים מן החמה הוא ט"ס רק צ"ל שיש כוכבים גדולים מכדור

- (28) והנה ע"י כללות ענין עבודת כה"ג ביוכ"פ: כהבא להלן ראה גם עטרת ראש לו, א ואילך. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' א'קלד ואילך. ח"ד ע' א'רכו ואילך.
- (29) ענין הקטרת: אחרי טז, יג. וראה יומא נג, א. תו"א מג"א צד, א.
- (30) י"א סממני קטרת שהם כנגד י"א ארורים: ראה ע"פ שער המלכים (שי"א) פ"י. ס' מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' שמב (ובמ"מ שם). אוה"ת תולדות קנב, ב. ובכ"מ.
- (31) לפני מלוך מלך: בראשית לו, לא.
- (32) כמשל השליא: ראה גם תו"א וישלח כה, ג: וזהו שעשו הי' בכור שהוא מבחי' לפני מלך מלך כו' ועשו הי' מקור הז' מלכים שמלכו כו' ימת וימלך כו' שהיא בחי' שליא שמקפת על הולד שקדמה לולד והעיקר הוא הולד שנולד ובצאתו זורקין
- (28) השליא כו' שאינו מקבל רק בחי' מקיף כו'. (33) כי בענין אראה: אחרי טז, ב.
- (34) וסוכה תהי' לצל יומם: ישע"י לד, ו.
- (35) סוכה שחמתה מרובה מצלתה: סוכה כב, א-ב. וראה לקו"ת דברים כז, ג וז"ל: ועמ"ש במ"א בענין סוכה שצ"ל חמתה מרובה מצלתה ומ"מ צ"ל כוכבים נראים מתוכה כו'. וע"ע בלקו"ת תזריע כד, ב. סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תקצ. ד"ה סוכה שחמתה מרובה מצלתה תשי"ד.
- (36) כוכבים נראו מתוכה: סוכה שם. וראה גם ירושלמי סוכה פ"ב הי"ג.
- (37) בהרמב"ם פ"ג מה' יסוה"ת: פיסקא זו (עד סיום המוסגר) היא הגהת כ"ק אדמו"ר הצ"צ. וקאי על נוסח רשימת המאמר שהיתה לפניו.
- (38) מש"כ שיש כוכבים גדולים מן החמה

המצנפת של כה"ג ארכה ט"ז אמה, האבנט ל"ב אמה מקיפו ומחזירו כרך ע"ג כרך (רמב"ם פ"ט מהלכות כלי המקדש). תחלה צ"ל כל עיקר ענין הבגדים מהו, בהיות כי מצינו באדם עד שלא טעם מעה"ד נאמ' ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו, ומשטעמו מעה"ד אזי ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם. וכן מצינו בנביאי' כשהי' רוח נבואה לובשתם היו ערומים כמ"ש גבי שאול כשנעשה גם הוא נביא ע"ש בשמואל א סי' יט כד⁵ וזהו לפי שמעלת הנביא הוא שמגיע כמו שהי' בחי' אדה"ר לפני החטא (ע' הקושיא במו"נ). הרי שהבגדים באי' דוקא מחמת השכל שלכן הנביאי' שנמנע מהם השכל של עה"ד ע"ד שהי' אדה"ר טרם שטעם מעה"ד שאז ותפקחנה עיניו, הולכים ערומים, אלא שהבגדים גשמי' שלנו באים מחמת השכל דטו"ר (ובחי' אדה"ר לפני החטא וכן הנביאי' הוא למעלה מבחי' חכמה זו), אבל כן למעלה שהלבושים הוא מבחי' חכמה, ולכן בגדי כה"ג נק' בגדי קדשי דוקא.

- (1) המצנפת של כה"ג: מאמר זה נדפס כאן מגוכי"ק אדמו"ר הצ"צ בס' תקע"ב (כת"י מס' 1116 יא, א). ונמצא בשינויים באוה"ת חה"ס ע' א'תשטו (שם הוא הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי משנת תקע"ב בתוס' הגהות מאת כ"ק אדמו"ר הצ"צ), וקיצורים למאמר זה נדפסו באוה"ת תצוה (כרך ח) ע' ג'פב ואילך. ונדפס עוד חלק מהמאמר בשינויים כו' בסה"מ תרל"ב ע' עז (ד"ה ולבני אהרן תעשה כתנות). סה"מ תרל"ד ע' קצט (ד"ה כהן גדול משמש בשמונה). ובאריכות הביאור בעטרת ראש לאדהאמ"צ כח, א ואילך. חלק מתחילת המאמר (פיסקא ראשונה) נמצא בתוס' ביאור בסה"מ תרס"ב ע' רצה ואילך. וכמה ענינים מסיים המאמר נמצא בשינויים ואריכות בס' מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א'רלב ואילך. ח"ג ע' א'קלד ואילך. עטרת ראש כח, א ואילך. וראה גם ד"ה כתונת בד קודש ילבש – ש"פ אחרי תשל"ו (סה"מ תשל"ו ע' 188 ואילך).
- (2) פ"ט צ"ל פ"ח. (וכ"ה באוה"ת סוכות ובשאר מקומות שנשמנו בתחילת המאמר).
- (3) ויהיו שניהם ערומים: בראשית ב, כה.
- (4) ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם: בראשית שם ג, ז. וראה עוד בכ"ז בסה"מ
- תרל"ג ח"א ע' קנא. המשך מים רבים תרל"ו ס"ע קכב ואילך. סה"מ תרנ"ח ע' רי-ריא. תרפ"ג ע' קעה-קעו. תרצ"ט ע' 127. תשי" ע' 118. תשט"ו ע' 239 ואילך.
- (5) ע"ש בשמואל א סי' יט כד: שם: ויפשט גם הוא בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל גו' ע"כ יאמרו הגם שאול בנביאים.
- (6) (ע' הקושיא במו"נ): ח"א פ"ב, וז"ל: הקשה לי איש חכם כו' קושיא גדולה כו' יראה מפשוטו של כתוב כי הכוונה הראשונה באדם שיהי' כשאר בעלי חיים ללא שכל וללא תבונה ולא יבדיל בין טוב ורע, וכאשר המרה [בחטא עה"ד] הביא לו מריו את השלימות העצומה המיוחדת לאדם והוא שיהא לו כח ההבחנה כו', והנה זה תימא שיהא ענישו לתת לו שלימות שלא היתה לו והיא השכל. עכ"ל. ותירוץ שם בארוכה שחכמה זאת אינה מעלה שניתוסף בהם רק שכל אנושי והרגש גשמי. (והובא גם באוה"ת סוכות שם ועד"ז בהמשך תרל"ו ובסה"מ תרס"ב שם).
- (7) אבל כן למעלה: אוצ"ל: אבל לא כן למעלה. (ראה אוה"ת סוכות שם ע' א'תשטו).
- (8) בגדי קדש: תצוה כח, ב. ד. אחרי טז, ד. ועוד.

והנה הן היו מפתן דוקא כמ"ש כותנתי בד קדש ילבש ומכנסי בד, ובאבנט בד, ובמצנפת בד וכו'. כי הפשתן מובדל בא"י מכל מיני צמחה כמו חטים ודגן וכיוצא שכולם יכול להיות שיהי' גדל מזרע א' כמה שבליים משא"כ בפשתן שאינו גדל יותר משבולת א' מזרע א' ולכן נק' בד כמארז"ל שגדילי"י בד בבד, והענין לפי שבחי' זו נמשכת מעולם האחדות ולכן הי' הכה"ג צריך להיות לבוש ביוכ"פ מבגדי' שמהם דוקא כי אז הוא נכנס לפני ולפנים בעולם האחדות לכפר על כל פשעי בני"י וכמ"ש: ונסלח כו' והיינו בבגדי פשתן דוקא. ולכך הן בגדי לבן כי בחי' הלבן אינו כשאר הי' המראות שהוא בחי' עצמיות של אותו דבר הלבן שהרי א"א לעשות גוון לבן כמו שאפשר לעשות בכל המראות שיש גווני' שצובעי' בהם משא"כ בלבן: שאין שום גוון לבן כלל (רק שהפשתן: בלייח"ט מען) והיינו מפני שהוא בחי' עצמיות, ולכן נק' בגדי קדש, והכה"ג ביוכ"פ הי' נכנס בבחי' עצמיות אלקותו ית' לכך הי' נכנס בבגדי לבן דוקא כי אין שם למעלה שום גוון כלל רק בחי' עצמיות ומשם הי' הכפרה ונסלח כו'.

ומעתה יובן ג"כ ענין המצנפת והאבנט כי האבנט פעולתו לחבר הלבושי' עם הגוף שלא יהי' חלל ביניהם והענין שהלבושי' הם בחי' מקיפים ושהיו מתחברים עם הפנימי' הוא ע"י המשכת מקיפי' עליוני' יותר שלהיותו עליון יותר יכול להכריח את המקיף שתחתיו להתחבר עם הפנימי כי יש כמה מדרגות מקיפי' זה עליון מזה כו' משא"כ המצנפת הוא רק סובב לראש לחממו, ולכן שם רק י"ו אמה ובאבנט צ"ל כל ל"ב אמה שאז יוכל לחבר וד"ל. והענין כי יש ל"ב נתי"ו ד"פ

9) כותנת בד: אחרי שם. בהבא להלן (עד סיום הפיסקא) ראה גם (בנוסף להנסמן בתחילת המאמר): לקו"ת אחרי כח, סע"ב ואילך. תו"ח שמות שז, א (הוצאת תשס"ג). אוה"ת אחרי (כרך ב) ע' תקנו. אוה"ת שה"ש (כרך א) ע' קסב. סה"מ תרל"ב ח"א ע' רלח. ח"ב ע' תקצא.

10) בא"י = באחת. 11) שגדילי' בד בבד: בגמ' זבחים יח, ב: דאמר קרא בד דבר העולה מן הקרקע בד בבד, ובפירש"י שם: קנה יחידי מכל גרעין ואין ב' קנים עולים מגזע אחד. וע"ש בתוס'. 12) וכמ"ש ונסלח כו': ע"פ שלח טו, כו': ונסלח לכל עדת בני' גו'. ונתקן אמירת פסוק זה בתפילות יוה"כ"פ. וכן הובא פסוק זה לענין עבודת כה"ג ביוה"כ"פ בלקו"ת שם כח, רע"ג. ובאוה"ת דרושים לחה"ס שם ע' א'תשיו. 13) גלבן שאין שום גוון לבן כלל: בסה"מ תרל"ב (ע' עט) הל' הוא: משא"כ בלבן שאין

שום צבע שיוכלו לצבוע גוון לבן כלל, והיינו מפני שגוון זה הוא עצמיות (רק שהפשתן בלייח"ט מען והוא רק להוציא מההעלם את גילוי גוון עצמותו כו'). 14) שהפשתן בלייח"ט מען: ראה עד"ז באוה"ת סוכות שם: שמלבנים הפשתן (מעבלייכט לאוינט). ועד"ז בעטרת ראש שם לא, ב.

15) שהוא בחי' עצמיות: ראה גם לקו"ת ואוה"ת אחרי שם. עטרת ראש שם פ"ה. תו"א יוצא כד, ב. מאמרי אדה"ז פרשיות ח"ב ע' תרנא. תשעט. תקס"ג ח"ב ע' תקלג. תקס"ד ע' טו. מאמרי אדה"מ"צ ויקרא ח"ב ע' תפד. תקטו ואילך. תו"ח יוצא לו, ד. המשך תרס"ו ע' שעג. תערוב ח"א ע' רכט. ועוד.

16) כי יש ל"ב נתי": ראה ס' יצירה רפ"א. ח"ב קעד. א. חז"ק רצ, א. [וראה בהנסמן עוד בהמ"מ בס' מאמרי אדה"מ"צ ויקרא ח"ב ע' תתקא. דברים ח"ד ע' א'רמב].

הוי' אדני"י וכנודע בענין ד' מוחי' דתפילין¹⁸, אך סיבת התחלקו' לד' מוחי' הוא לפי שהדעת¹⁹ מתחלק לב' ונעשה ב' בחי' חו"ג ולכן במוח יש ב' בחי' ימין ושמאל חו"ב אבל לא יותר וע"כ הם י"ו אמה ב"פ הוי' א"ד אבל בלב צ"ל יותר כדי לחבר המקיפי' עם הפנימי' ולזה נצרך כל הל"ב נתי' והיינו שהדע' מתחלק לב' מוחי' בב' חללי הלב חלל²⁰ השמאלי מלא דם גבו' וחלל הימיני מלא רוח חסדי' הגם שבלא"ה יש חו"ג היינו בבחי' מדות בלבד חסד ויתור כו' משא"כ מה שהדעת מתחלק לב' מוחי' חו"ג היינו החסד שע"י החכמ' וכן הגבורה כו'.

וביאור ענין ההתחברות יותר הוא כי כה"ג²¹ רב חסד שבלי גבול ואיש כהן²² חסד סתם וכנודע²³ דאית חסד ואית חסד כו' כמו בגשמי' יש מי שהוא בעל צדקה בגבול ויש הרבה מאד ובכללו' חסד שבעוה"ז עושר ומזון בגבול וחסד שבעולמו' העליוני' בלי גבול ובכדי שיתחברו יחד הוא ע"י גילוי בחי' עליונה יותר, ולכן חגר האבנט בין אצילי ידיו²⁴ דוקא ששם צ"ל ההתחברות (כי הוא בחי' חו"ג) והיינו ע"י ל"ב נתי' שעש"ז נק' הלב כו' ל"ב שבו יש ל"ב אורות²⁵ ע"י התחלקו' הדע' לב' מוחי' חו"ג כנ"ל.

מקיפו ומחזירו כרך ע"ג כרך, בחי' עיגולים כנודע²⁶ הענין בבחי' עיגולי' ויושר שהעיגולי' הוא עד"מ כשהאדם משיג איזו שכל ששכלו מקיף אותו דבר המוקף כו' וכן הרב מקיף את שכל התלמיד משא"כ התלמיד אינו מקיף את שכל הרב כי אינו מבין בו רק מעט מה שהבינוהו הרב אבל הרב מבין כל מהות התלמיד ומקיפו כו' וכן למעלה המגביהי לשבת²⁷ וע"כ משפילי לראות בשמי' וארץ סוכ"ע משא"כ אנחנו איננו תופסי' רק מעט הנרא' כו', וכך היו בגדי כה"ג מבחי' מקיפי' סוכ"ע כנ"ל.

17) ל"ב נתיבות ד"פ הוי' אדני": באוה"ת שם: ל"ב נתיבות חכ' והם ד' פעמים הוי' אד' שעולה ל"ב אותיות.

18) וכנודע בענין ד' מוחין דתפילין: ראה חז"ק רסב, א ואילך. רצב, ב. ועוד. פע"ח שער התפילין (שער ד). סידור עם דא"ח ו, ג ואילך. אמרי בינה שער התפילין ח"ג קט, א ואילך.

19) שהדעת מתחלק לב' ונעשה ב' בחי' חו"ג: ראה ע"ח שער תיקון הנוקבא (של"ד) פ"ג. 20) חלל השמאלי מלא דם גבו' וחלל הימיני מלא רוח חסדי': ראה תניא פ"ט. אוה"ת תצוה ע' א'תרסה. 'רשימות' לתניא חוברת ב' ע' עו ואילך. וש"נ.

21) כה"ג רב חסד שבלי גבול: ראה מאו"א א, קמ, כ, ט. ס' מאמרי אדה"ז עה"ת ח"א ע' שנד, ובהמ"מ שם. ס' מאמרי אדה"מ"צ

22) ואיש כהן חסד סתם: ראה גם ס' מאמרי אדה"ז עה"ת ח"א ע' רנב, ובהמ"מ שם. 23) וכנודע דאית חסד ואית חסד כו': חז"ק ריט, א. חז"ק כג, א. קלג, ב. קמ, ב. 24) האבנט בין אצילי ידיו: זבחים יט, א. רמב"ם רפ"י מהל' כלי המקדש. 25) ל"ב אורות: כ"ה בגוכ"ק כאן. ובכת"י מעתיקים של סה"מ תרל"ד (ע' רא): ל"ב אונות. וע"ש בהמ"מ. 26) כנודע הענין בבחי' עיגולים ויושר: ראה בארוכה לקו"ת שלח לו, ג. מאמרי אדה"ז ענינים ס"ע רפ ואילך. אוה"ת סוכות שם ע' א'תשכא. 27) המגביהי לשבת: תהלים קיג, ה.